

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

11. De His quæ siunt à majori parte Capituli.

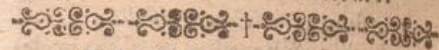

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

Ratio dubitandi est *primò* : quia negatio consensùs, cum nullas habeat qualitates, per naturam probari non potest. *c. fin. causà 6. q. 5. c. bona 23. de Elect. l. 23. C. de Probat.* Et pro *secundo* probari non potest per testes : cum extranei non admittantur ad Capitulum, ipsi verò Capitulares sine testes in causa propria, adeoque inidonei per *l. 10. ff. l. 10. C. de Probat.* *Tertio* quia in casu, quo nullus tractatus, & positivus dissensus præcessit, sed ignorantibus Capitularibus alienatio facta est, non possent plures ex ipsis etiam Capitularibus de eodem dissensu deponere, sed quilibet solum de suo non consensu, sicque in suis dictis singulares forent, & nunquam duo in eadem assertionem convenirent, quâ ratione in electionibus duobus compromissariis, vel Senatoribus personam electam nominantibus creditur, et si centum sint electores, & omnes respondeant, se huic votum non dedisse. *c. cum dilectus 32. de Elect.*

Verùm modus specialis probandi traditur in *c. tertio loco. 5. de Probat.* juxta quod in tali casu etiam Capitulares, vel Conventuales pro testibus sunt admittendi, & prædictam negationem, seu defectum consensùs satis probant, si jurato deponant, se unanimiter contradixisse, dum facta est mentio alienationis: ex quo ea, quæ in Capitulo aguntur, per extraneos probari non possunt, qui ad Capitula admitti non consueverunt : *c. veniens 38. in fin. de Testib.* neque tunc directè in causa propria testantur, sed ipsius Ecclesiæ. per *c. 6. §. 12. Eod.* Illo verò casu, quo nullus tractatus, vel positivus Capituli dissensus præcessit, verum quidem est, quod plenè, & juridicè defectus consensùs probari nequeat, licèt singuli Capitulares deponant, se non consensisse, nihilominus quia non est credibile, omnes dicturos falsum, unanimis ejusmodi Capitularium depositio præsertim jurata, aliquam saltem præsumptionem, si non semipleam

probationem inducit de omisso consensu, ut propterea elidat illam præsumptionem contrariam, quâ aliàs actus præsumitur legitimo modo celebratus. Hostiens. *b. t. n. 1.*

TITULUS XI.

De his, quæ fiunt à majori parte Capituli.

SUMMARI A.

1. Capitulum quid nominis? 2. Quid rei? 3. Qui possit convocare Capitulum? 4. Quam sint Capitulares? 5. An etiam absentes vocari debeant? 6. Quæ dicantur negotia capitularia? 7. Neque
11. Quæ conditiones requirantur, ut gesta per Capitulum valeant? 11. Cur congregetur Capitulum? 12. Quid juris circa ea, quæ fiunt à majori parte Capituli?

IN præcedenti titulo dictum est de his, quæ fiunt à Prælato, & Capitulo simul : in præsentem agitur de illis, quæ fiunt à Capitulo seu majori ejus parte.

§. I.

Capitulum derivatur à Capite, sub quo regi, & gubernari debet ad præbendam consilia. *c. novit. 4. de his, quæ fiunt à Prælat. & c. cum Clerici 19. de V. S.* Olim dicebatur Consilium, seu Senatus Episcopi, vel Prælati, ut patet ex *c. si Episcopus 73. causà 12. q. 2. junctâ Gloss.*

§. II.

Definitur Capitulum, quod sit collegium Capitularium cum suo Capite congregatorum pro tractandis negotiis spectantibus ad statum Ecclesiæ ipsorum.

Addidi : *cum suo Capite* ; quo nomine intellige Præpositum, aut Decanum, qui pars præcipua Capituli est, ejusque appellatione continetur : *Gloss. in c. post electionem. 7. V. mentio. de Consecr. præbend. & ibid. Panormit. num. 9.* non Episcopum, aut Prælatum, utpote qui Capituli à membris distincti locum ha-

habent, & non contentur de ipso Capitulo, vel Canonico Collegio. Panorm. *loc. cit.* Felin. in *c. dilecti de M. & O.* Gloss. in *Clem. ut ii. 2. de Etat. qual. & ordin. presic.* Decius *consl. 642.*

§. III.

3 *Causa efficiens* Capituli est Superior, qui convocat Capitulum. Pertinet autem potestas convocandi Capitulum in Ecclesiis Cathedralibus regulariter ad Episcopum, qui si rem majoris momenti Canonice proponendam habeat, eam non aliis committere, sed ipse tractatui personaliter interesse, vota singulorum exquirere, & secundum ea concludere debet. Quodsi tamen Episcopus absit, vel de commodo ipsius, aut suorum agatur, tunc convocatio ista non Vicario, seu Officiali Episcopi, sed uni de Capitulo, ad quem de jure, vel consuetudine spectat, v. g. Præposito, Decano, aut Seniori competit. Trident. *sess. 25. de Reform. c. 6. & ibi Barb. n. 42.* ubi insimul addit, quod Episcopus possit Capitulum pro lubitu convocare, dummodo non proponat causam ad commodum suum suorumque spectantem: Capitulum autem ipsum se, quandocumque vult, valeat congregare, dummodo fiat solitis, & destinatis diebus, nec eo tempore, quo Divina officia celebrantur, nisi causa urgens dilationem non pateretur, ut idem Barb. fusiùs declarat in *tr. de Can. c. 35. per tot.*

§. IV.

4 *Subiectum* Capituli sunt Capitulares, qui congregantur. Veniunt autem nomine Capitularium in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis Præpositus, Decanus, & cæteri Canonici: in Monasteriis Professi. Nec tamen ex illis, nec ex his omnes, saltem jure communi, sed ii solum, qui in sacris, sive majoribus Ordinibus ad minus Subdiaconatus constituti sunt juxta *Clem. ut ii. 2. de Etat. qual. & ord. presic.* & Trid. *sess. 22. de Ref. c. 4.*

quæ statuuunt, ne quicumque Clerici sive laicales, sive regulares jure suffragii, ac voce in Capitulo gaudeant, nisi Ordine quodam majori, saltem Subdiaconatus insigniti sint. Optima ratione, ut ita, qui Divinis officiis mancipati sunt, propensius inducantur ad suscipiendos Sacros Ordines, & ne redditibus Ecclesiasticis suffarcinati retrocedant, & statui Clericali valedicant. Gloss. in *d. Clem. ut ii.* Jacob Pignat. *tom. 8. consule. 115. n. 1.* Hinc votum datum ab eo, qui non est in sacris, invalidum esse, etiamsi hoc sibi ab aliis fuerit concessum, post Lecan. Cuch. Tambur. & alios docet idem Jac. Pignat. *tom. 1. consule. 226. n. 4.* Sanè in quibusdam Religionibus quoties magni momenti negotia tractanda sunt, ex specialibus, & ab ipsis Ordinum fundatoribus conditis, atque à Sede Apostolica confirmatis statutis vocem in Capitulo Professi quoque juniores habent, teste P. Engl. *h. r. n. 7.*

Juvat hoc loco attingere illam *controversiam*: an, & quando ad actum capitularem vocandi sint capitulares etiam absentes?

Glossa in *c. 2. de Testib. in 6.* in tribus solummodo casibus absentes vocandos esse adstruit. *Primus* est, cum eligendus est vacantis Ecclesiæ Prælati. *c. quia propter 42. de Elect. Secundus*, cum aliquis recipiendus est in Canonicum, aut facienda collatio præbendarum, & beneficiorum. *c. cum in Eccles. 33. de Prab. & dignit. in 6.* *Tertius*, cum indicenda est celsatio in Divinis. *c. quamvis de Offic. Ordin. in 6.* Glossam sequuntur communiter alii propter *c. ea enim 2. causâ 10. q. 2.* ubi ad alienationem rei Ecclesiasticæ, quæ utique res ardua est, non vocantur absentes, sed consensus majoris partis *ibidem servientium* sufficere dicitur.

Verùm Felin. in *c. cum omnes n. 22. de Constit. Innocent. in c. 2. de Novi op. nunt. post medium.* Panorm. in *eod. c. 2. n. 10. & in c. 1. n. 15. h. r.* Layman in *c. ult. n. 3. de Major. & obed.* tribus casibus Glossæ alios duos addunt.

& quidem in primis, si memoratis similes, aut magis ardua causa sint pertractanda: quando quidem ratio unica Glossæ, cur in præfatis casibus debeant vocari absentes, stat in arduitate causarum. Deinde si, quod decernendum est, tendat in præjudicium solorum absentium, ut ipsamet Glossa notat in c. 1. *¶. constitutum h. t.* per text. in l. *per fundum. ff. de Servit. prad. rustic.* Ego propterea in hanc sententiam magis propendo, quod extensio hæc, & absentium Capitularium vocatio spectet utilitatem Ecclesiarum, ac proinde favorabilis sit arg. c. *cum dilecta. 4. de Confirmat. uti. vel inur. Ad c. ea enim 2. causa 10. q. 2.* Respondeo, illam, de qua agit, alienationem, ut pote factam in casu licito necessitatis, non fuisse magni præjudicii, & ibi Ecclesiam cum in ora periculo absentes expectare nec potuisse, nec debuisse.

§. V.

6 *Materia, seu Objectum* Capituli sunt actus ac negotia, ad quæ tractanda Capitulares vocantur, & in loco capitulari congregantur.

§. VI.

7 *Formam* Capituli respicit legitima Capitularium ordinatio, & modus capitulariter procedendi. Plura igitur concurrant, oportet.

8 I. Requiritur, ut omnes, qui jus suffragii habent, solenniter, id est, per edictum publicè affixum, campanæ sonitum, per Nuntium, literas, vel alio usitato modo vocati fuerint. arg. l. 2. c. *de Decurionib.* Quod si vel unus præteritus sit, potest agere de contemptu, & actum irritare: quia plus operatur contemptus unius, quam contradictio multorum. c. *quod sicut. 28. de Elect.* Atque hoc non tantum in materia electionis, sed universim in omnibus actibus, ubi consensus Capituli exigitur, observari debet. Panor. in c. 1. n. 16. *h. t.*

II. Requiritur, ut Capitulares vocati in loco capitulari, vel alias idoneo uno, eodemque tempore congregentur: neque enim flagu-

lorum dispersita, sed communis demum, & simultanea eorum præsentia collegii formam præbet, noménque meretur arg. c. *in genesi. 55. de Elect. l. penult. & ult. C. de Legation.* Unde tamen si singuli Capitulares seorsim aliquid promittant, & suam voluntatem, ac consensum declarent, non potest dici capitulum consensisse, aut actum talem expeditisse, nisi communiter tractatus sit habitus. c. *fin. h. t.*

Sed quid dicendum de non comparentibus, 9 & si fortè non omnes Capitulares consultationi interfuerint? R. necessum non esse, ut omnes compareant, & absentium, si legitime convocati fuerint, rationem non haberi, modo duæ minimum partes ex toto Capitulo præsentibus fuerint. arg. l. 3. & 4. ff. *Quod cuiuscunque Universit. & ibi Bartol. n. ult. Boer. dec. 1. n. 4. Panormit. in c. 1. n. 16. h. t. Jacob Pignatell. tom. 1. consult. 43. n. 1.* quippe Ordo aliter non habetur, quam duabus partibus adhibitis. l. 3. ff. *de Decret. ab ordina. fac.* Quamvis verò nonnulli contendant, duas partes semper adesse debere, & nolentes venire in numerum illarum duarum partium, quæ regulariter præsentibus esse debent, non computari, sed rationem eorum haberi, nec absque illis posse quid peragi, per ea, quæ tradunt Everh. *conf. 100. n. 1. Burlat. conf. 107. n. 3. Mod. Pistor. conf. 45. n. 67.* verius tamen putem, si per contumaciam, & volentes absint, rotam facultatem statuendi, ac decidendi residere penes præsentibus, ut docet Panorm. in c. *cum omnes. 6. de Constit. & in c. in causis. 30. colum. 3. de Elect.* adeo ut tunc unus solus præsens coram vocatis testibus votum suum dicere possit. Innocent. in c. 42. *num. 5. Eod.* & Ego cum Zoepolla *ibid. sub. num. 23.* sibi enim imputent contumaces, quod in contumaciæ suæ poenam votis suis careant, juri que suo ipsimet præjudicent.

III. Requiritur, ut congregato sic Capitulo totæ, sive negotium del. n. d. an, ab eo, qui præ-

præfides, exponatur, quò quilibet sententiam suam in medium proferre possit. Et siquidem major, & sanior pars Capitularium conveniat, pro eo habetur, ac si omnes convenissent per c. 1. h. t. & l. 19. ff. ad Municipalem. ut enim tritissimum sonat brocardicum: *in rebus ad universitatem, ut universitatem, spectantibus majora concludunt.* Martin. Rumeilin. dissert. 3. ad aur. Bull. §. in addit. lit. a. Censetur autem pars major, quæ numerò excedit, habito respectu non ad alias partes in diversa euntes, sed ad totum Capitulum præsens, ut si ex duodecim Canonicis presentibus octo, vel septem consentiant. c. si cui 23. de Elect. in 6. Sanior verò pars dicitur, quæ majoritate, prudentiâ, & pietate nititur. c. sana. 11. dist. 9. In dubio tamen, & nisi contrarium probetur, pars major, etiam sanior præsumitur per c. illud §. dist. 23. c. in nostra. de Testib. & c. 21. de offic. deleg. Fagn. in c. 1. h. t. n. 4. Porro pars minor quando sanior est, majori quidem parti potest contradicere, ejusque decreta mediante appellatione ad Superiorem impedire, decernere autem nomine Capituli sine illius consensu nihil valet, nisi pars major fortè ob delictum jure suffragii privata esset. Panorm. in c. cum in consilio. 1. h. t. n. 11. Ern. Pirrhing. n. 3.

§. VII.

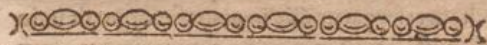
11. *Finis*, ob quem Capitulum congregatur, est communis Ecclesiæ utilitas. Ne ergo Capitulares privatam utilitatem spectent: quippe verissimè alicubi Livius, quòd respectu rerum privatarum offeceris, officiatque publicis consiliis.

§. VIII.

12. *Effectus* Capituli est, quòd vota majora concludant, & pars major obliget minorem, etiam invitam. c. fin. h. t. Quod procedit in casu, quo agitur de jure communitatis, vel Ecclesiæ: secus si agitur de re, ac jure singulorum: tunc enim locum habet regulà: quod

KÖNIG IN DECRET. LIB. III.

omnes tangit, debet ab omnibus approbari. c. 29. de R. F. in 6. & illa: *in re communi potior est conditio prohibentis.* c. 56. Eod. in 6. nimirum ubi res communis ad plures non jure Collegii, sed jure singulorum spectat. Quamobrem si major pars Capitularium consentiat, aliquid de suis redditibus remittere, & ad certum usum pium applicare, reliquis non præjudicat, nisi statuat, ut quilibet Capitularium certam portionem reddituum contribuat ad reparandam Ecclesiam Cathedralè, quo casu pars major ad se trahit, & obligat minorem, eò quòd Canonici recipiant quidam redditus jure singulorum, non tamen omninò absoluto, sed potiùs respectivo, & cum tacito onere ex autoritate juris annexo, ut in casum necessariæ reparationis conferant ex superfluis d. c. fin. h. t. & ibi Barb. n. 2. & 4. Panorm. n. 7. Pirrhing. sub. n. 8. & alii uno ore.

TITULUS XII.

Ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

Denique post tradita de beneficiis, & beneficiorum collationibus, hic regula statuitur, ut sine diminutione conferantur. Quæ diminutio fieri censetur beneficiorum unione: divisione: dismembratione: suppressione: pensionis, aut oneris impositione.

Pars I.

De Beneficiorum Unione.

SUMMARIA.

1. *Utrò quid nominis?* 2. *Quid res?* 3. *Quotuplex?*
4. *Quinam possint unire beneficia?* 5. 6. 7. *Qua beneficia uniri possint?* 8. *Quæ causæ?* 9. *Quæ solennitates requirantur ad unionem?* 10. *Quis sit finis unionis?* 11. & seqq. *Qui effectus?*

N

§. I.